

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—.
Posamezna številka
i Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda številka 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravištvo:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.
Rokopisov ne vračamo.
Oglaš po tarifu.
Telefon int. številka 65.

Celjski občinski svet.

Redno sejo celjskega občinskega sveta, ki se je vršila v petek, dne 20. t. m., je otvoril župan g. dr. Goričan z malo zamudo ob 18.15. Uvodoma je prečital interpelacijo kluba obč. odb. SDS, ali je, kakor so poročali časopisi, podžupan dr. Ogrizek na zagrebški gospodarski konferenci v resnici zastopal celjsko mestno občino in ali je bila mestna občina povabljen na to konferenco. Župan je izjavil, da *mestna občina ni prejela takega vabila in da ni on nikogar pooblastil, da zastopa njega ali mestno občino na omenjeni konferenci.* Dr. Ogrizek je na to priznal, da je bil vabljen na osebno, ni pa pojasnil, na kak način se je zgodilo, da je bil on v »Morgenblattu« naveden kot zastopnik občine.

Občinski odbor je nadalje brez debate in soglasno sprejel sledeči nujni predlog obč. odb. dr. Kalana in tovarišev *gledeomejilve delovnega časa na celjski pošti:*

»V »Službenih Novinah« od 28. marca t. l. št. 71/XXI (»Uradni list« od 5. aprila t. l. št. 105) je bil objavljen pravilnik ministrstva pošte in telegrafa o delovnem času pri poštinih, brzojavnih in telefonskih uradih. Člen 3. tega pravilnika določa: Ob nedeljah in državnih praznikih se opravlja v prometu s strankami pri poštinih, telegrafskih in telefonskih uradih samo pisemska, telegrafska in telefonska služba. Uradi, ki nimajo neprestane službe podnevi in ponoči po členu 2, točka 1., opravljajo to službo samo od 9. do 11. ure.

S to določbo je mesto Celje težko prizadeto. Desetletja se že vrši v Celju ob nedeljah in praznikih telegrafska in telefonska služba nepretrgoma ves dan. V drugi polovici l. 1927. je bila vpeljana celo dopolnočna brzojavna in telefonska služba, ki se vrši tudi še danes. Z novim pravilnikom pa je Celje potisnjeno nazaj v naravnost primitivne razmere, kakršnih v poštinem prometu s strankami pri poštinih, telefonih bilo. Kajti po novi uredbi se tudi lokalna telefonska služba vrši ob nedeljah in praznikih samo od 9. do 11. dopoldne in se razen teh dveh ur ne morejo vršiti ne lokalni, ne medkrajevni telefonski pogovori niti ne sprejemati ali oddajati brzojavke.

Odveč bi bilo razpravljati, kako težko oškodovanje pomeni tako stanje ne samo za celjske trgovce, obrtnike, zdravnike, odvetnike itd., temveč za vsakega posameznika in urade, poleg tega pa tudi za mnogoštevilno potu-

joče občinstvo, ki prihaja semkaj celo leto, zlasti pa v poletnih mesecih na letovišče. Celje je križišče in središče potniškega, zlasti pa letoviškega prometa za celjsko okrožje.

Poleg tega bi bila težko prizadeta hmeljska trgovina z ozirom na značaj poslovanja v seziji, ko neobhodno rabi brzojav in telefon ob nedeljah in praznikih ravno tako kakor ob delavnikih. Jasno je, kako zelo bi s tem trpel interes hmeljarstva, ki je v celjskem okraju tako močno in ki tvori v obilni meri gospodarsko ozadje tudi celjskega mesta.

Z ozirom na navedeno predlagamo podpisani občinski svetniki, naj občinski odbor sklene na svoji danšnji seji, da predloži ministrstvu pošte in brzojava in ljubljanski direkciji nujno predstavko in prošnjo, da se obstoječe stanje v Celju ne izpremeni in da se izda za mesto Celje uredba, da se delovni čas primerno podaljša.

Finančni in gospodarski odsek. O prošnji sluga na mestni osnovni šoli, kateremu naj bi se za njegovo delo, ki ga opravlja sam, povišala plača, bo še razpravljal krajni šolski odbor. Za popravilo levškega mostu bo dala mestna občina za 2.000 Din lesa brezplačno pod pogojem, da se ne bo pobirala mostnina. Prošnja Karla Trešerja za oprostitev takse za sprejem v domovinsko zvezo se vrne odseku.

Nadzorstvo dvoriščne stavbe. »Pri kroni« prevzame mestni inženjer g. Pristovski proti nagradi: nadzorstvo bo trajalo do dograditve poslopja. G. dr. Milku Hrašovecu se proda na hribu sv. Jožefa stavbni prostor v povečanem obsegu, pod pogojem, da bo odstopil strmino zemljišča po isti ceni zopet mestni občini, če bi rabila strmino in da bo tvorilo zemljišče enoto. Od 1. januarja t. l. do 31. decembra 1930 bo plačevala mestna občina g. Reberšaku za sejmišče pri »Zelenem travniku« 1.500 Din najemnine na leto.

Stavbni in vodoregulacijski odsek. Občinski svet je odobril načrte za dvoje stanovanjskih hiš ge. Ide Schulzove in g. Matije Čuka na hribu sv. Jožefa. Ker bo začela občina v kratkem graditi svojo stanovanjsko hišo med hotelom »Krona« in mestnim gledališčem, bodo sedaj podrli hlev in sosednji objekt poleg hotela »Krone« na Vrazovem trgu. Zaradi tega bodo cesto, ki vodi z Ljubljanske ceste mimo hotela na Vrazov trg iz varnostnih ozirov zaprli. Ob lanski povodnji porušeno brv čez Sušnico pri javni bolnici bo mestna občina obnovila; stro-

ški bodo znašali približno 15.000 Din. Ge. Mariji Keppa se je dovolila postavitev kioska na prostoru med kolodvorom in »Celjskim domom« za pet let. Obč. odborniki SDS in z njimi tudi ipristaši vseh drugih strank so se že pred leti principiuelno izrekli proti *postavitvi paviljonov in kioskov* na javnih prostorih in so to svoje stališče tudi v prejšnjih dveh občinskih svetih dosledno uveljavljali. Sedanja večina pa ne kaže v tem vprašanju doslednosti: dočim je dovolila postavitev omenjenega kioska pri kolodvoru, na eni zadnjih občinskih sej odklonila enako prošnjo nekega invalida, ki mu je bil dosedanji lokal za trafiko odpovedan. V tozadevni debati je zavzel obč. odb. dr. Kalan stališče, da se naj princip ne krši, zlasti ker tudi prosilci z dovolitvijo ne bo ustrezno: par korakov od kraja, kjer je nameravan kiosk, je kolodvorska trafika in v Aleksandrovi ulici zopet jedna; prosilka ne bo mogla uspevati, prizadeta bo pa zlasti kolodvorska trafika, od katere živi nek invalid. Ni proti temu, da se prosilki pomaga, toda naj ji mestna občina ustreže na primernejšem kraju, kjer bo imela resnično kako korist.

Vodoregulacijski odsek. Mestnemu magistratu se je naročilo, da sestavi spomenico o regulaciji Savinje. To spomenico bo posebna deputacija mestne občine predložila oblasnemu odboru.

Obrtni in tržni odsek. Za koncesije avtoizvoščkov gg. Franca Ogrina, Mihaela Ožeka in Ivana Rojca se je izrekla lokalna potreba. Mesarji-stojničarji na Glavnem trgu so prosili za znižanje dnevne tržne pristojbine od 8 na 6 Din, kakor jo plačujejo drugi stojničarji. O zadevi bo sklepal finančni odsek. Za posredovalnico za stanovanja in sobe, ki jo namerava otvoriti ga. Marija Rudolfova na Bregu, se je izrekla lokalna potreba, dočim se je lokalna potreba za posredovalnico za službe, za katero tudi prosi ga. Rudolfova, zanimala.

Odsek za podjetja: vodovod. V vijašnici Kralja Aleksandra bodo namestili avtomatične vodovodne pipe, da se s tem prepreči tratenje z vodo. Prošnja g. Žuže za napeljava vodovoda v njegovo vilo na hribu sv. Jožefa je bila odklonjena. § 5. vodovodnega reda ostane neizpremenjen.

Socijalnopolitični odsek je v svoji seji soglasno odobril resolucijo glede *podaljšanja stanovanjske zaščite*. Ta resolucija vsebuje tudi več predlogov za novi stanovanjski zakon. Župan je najprej prečital dva dopisa Dru-

štva hišnih posestnikov za Celje in okolico ter Slovenskega obrtnega društva v Celju, v katerih se obe društvi izrekata proti podaljšanju sleherne stanovanjske zaščite. Župan je prekinil sejo za 10 minut, da se je mogla večina posvetovati o stališču napram resoluciji, ki jo je predlagal socijalnopolitični odsek. Referent odseka je na to pojasnil posamezne točke resolucije, ki se v glavnem zavzema za podaljšanje stanovanjske zaščite do 1. maja 1930. Klub obč. odbornikov SDS je sklenil dati svojim članom pri debati in glasovanju o tej resoluciji proste roke. Resolucija je bila nato sprejeta z veliko večino glasov. Ubožni svet se je izpopolnil s 5 člani; imenovani so bili za člane gg. dr. J. Hrašovec, Adolf Bervar, Miloš Čepin, Martin Slaje in Maks Peschitz.

Slučajnosti. Obč. odb. prof. Mravljak je v imenu kluba SDS zahteval, naj se v bodoče razpišejo vsa stavbna in druga dela pri mestni občini tudi v lokalnih časopisih, vsako delo pa se naj razpiše posebej, da bo obrtnikom omogočena prosta konkurenca. Župan je izjavil, da bo to željo upošteval. Obč. odb. prof. Cestnik je polemiziral z »Jutrom« zaradi poročila o sklepu občinskega sveta, da so stanovanja, ki jih adaptira mestna občina, določena za one stranke, ki jih bo deložirala Ljudska posojilnica v hišah na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice. V svojem govoru je na nekvalificiran način napadel »Jutro« in njegovega celjskega poročevalca ter zagrešil še par drugih neokusnosti. Iz njegovega govora je odsevala zgolj strankarska zagrizenost in njegova izvajanja so vzbujala vtis klerikalne maščevalnosti. Obč. odb. dr. J. Hrašovec je odločno zavrnil izvajanja profesorja Cestnika in pravilno ugotovil, da take zadeve ne spadajo v sejo občinskega sveta. Seja je trajala do 20.30.

Blgarsko - jugoslovenski večer.

Pod egido »Ljudske univerze«, a v lastni režiji sta gospa in gospod Gospodinov napovedala za 17. t. m., potem radi potresne katastrofe v Trakiji preložila na 22. t. m., a končno v petek, 20. t. m. priredila večer, na katerem je gospa čitala predavanje »Blgarska žena in nova žena«, soprog pa je odpel dvanaest blgarskih narod-

sih trenutki, ko najneustrašenejši mož občuti potrebo zbrati svoje moči, predno se poda nanovo v negotov boj.

»Danes bom počival«, je rekel.

»In jaz?«

»Vi, Wilson, boste kupili obleko in perilo, da izpopolniva, oziroma obnoviva svojo garderobo. Medtem bom jaz počival.«

»Počivajte, Holmes, jaz bedim.«

Wilson je izrekel te besede važno, kot stražnik, ki stoji na sprednji straži in je torej izpostavljen vsem nevarnostim. Njegovo telo se je iztegnilo, njegove mišice so se napele. Z ostrim pogledom je opazoval malo hotelsko sobico, v kateri sta stanovala.

»Stražite, Wilson. Jaz bom izrabil svoj čas, da izdelam za napad načrt, ki bo najboljši v boju proti tako močnemu nasprotniku. Glejte, Wilson, midva sva se zmotila nad Lupinom. Začeti bo treba zopet od kraja.«

»Če mogoče še več kot od kraja. Toda, ali imava dovolj časa?«

»Devet dni, stari tovariš, torej pet preveč.«

Popoldne je Anglež kadil in spal. Šele naslednjega dne popoldne se je začel pripravljati.

»Wilson, gotov sem, zdaj bodeva odkorakala.«

»Odkorakajva«, je vzkliknil Wilson, poln krvave navdušenosti. »Priznam, da me že podplati srbé.

Holmes je opravil še dopoldne tri

Maurice Leblanc — B. R.:

Modri demant.

(Dalje.)

»Kar se vama je tu pripetilo, je skoraj neverjetno. Zelo obžalujem ta dogodek. Dobili boste slab vtis o francoski gostoljubnosti. Moj Bog, kakšna je morala biti ta noč. Ta Lupin je pa res brezobziren človek!«

Voz ju je odpeljal proti hotelu, v katerem je stanoval Wilson. V pisarni je zahteval Wilson ključ od svoje sobe.

Uslužbenec je nekaj časa iskal, nato pa je rekel začuden:

»Toda, gospod, ta soba je že oddana! Včeraj ste jo odpovedali . . .«

»Jaz? Kako?«

»Potom pisma, ki nam ga je prinesel danes zjutraj nek vaš prijatelj.«

»Kakšen prijatelj?«

»Neki gospod nam ga je prinesel. Čakajte, vaša posetnica je priložena. Tukaj je!«

Wilson je vzel pismo in posetnico. Posetnica je bila res njegova in pisava do pičice enaka njegovi.

»Moj Bog«, je mrmral sam pri sebi, » . . . zopet ta njegova objestnost!«

S strahom je vprašal:

»In prtljaga?«

»Vaš prijatelj jo je vzel s seboj.«

»Tako? In vi ste mu jo kar dali, meni nič tebi nič?«

»Zakaj ne? Vaša posetnica nas opravičuje.«

»Na vsak način . . . na vsak način . . .«

Molče sta se počasi podala proti trgu Champs Elysées. Toplo jesensko solnce je osvetljevalo cesto. Zrak je bil mil in lahek.

Ko sta prišla na Rond Point si je Sherlock Holmes prižgal cigareto. Wilson je vzkliknil začuden:

»Ne razumem, Holmes, kako morete biti tako mirni! Iz vas se norčuje, igra se z vami kakor mačka z mišjo . . . in vi ne rečete niti besedice k temu!«

Holmes je obstal in rekel:

»Wilson, jaz mislim na vašo posetnico.«

»No, in?«

»No, mož je pač v naprej preračunal, da bo prišlo do boja med njim in menoj, zato si je preskrbel za vsak slučaj vaš rokopis in nekaj posetnic. Pomislite vendar, kakšna previdnost, kakšna bistroumnost in organizacijski talent je to.«

»Kaj hočete povedati s temi besedami, dragi prijatelj?«

»S tem hočem reči, Wilson, da mora biti človek, ki se hoče boriti in premagati takega sovražnika . . . jaz. In dalje, Wilson, kakor vidite«, je med smehom pristavil, »človek nima vedno pri prvih korakih sreče.«

Ob šestih je priobčila večerna izda-

ja Lupinovega lista »Echo de France« sledečo kratko notico:

»Danes zjutraj je osvobodil The-rard, policijski komisar v 16. okraju, gospoda Sherlock Holmesa in Wilsona, ki sta bila zaprla na ukaz Arsène Lupina v hotelu pokojnega barona d' Hautrec, kjer sta izvršno prebila noč.

Ker ju je obnem tudi olajšal za njuno prtljago, sta vložila proti nje-mu tožbo.

Arsène Lupin, ki se je to pot zadovoljil s tem, ju prosi, da ga gospoda ne silita k resnejšim korakom.«

»Bah«, je rekel Sherlock Holmes in zmečkal časopis. »Pobalinska objestnost! To je edino, kar morem Lupinu očitati . . . preveč otročarij . . . Gale-rija zanj preveč pomeni . . . Nekoliko počestnega neotesanca tudi tiči v njem . . .«

»Torej, Holmes, vi ste še vedno tako mirni?«

»Še vedno tako miren«, ga je zavrnil Holmes v tonu, ki je izdajal strašno jezo. »Pa čemu naj bi se razburjal?«

. . . Gotov sem, da bom imel jaz zadnjo besedo!«

IV.

Nekoliko luči v temi.

Dasi je značaj nekaterih ljudi zelo uravnovešen, in Holmes je spadal v vrsto ljudi, na katere nesreča nima nobenega vpliva, vendar pridejo vča-

nih pesmi ob požrtvovalnem spremeljevanju gospe Kokot pri klavirju.

Negotovost in nasprotujoča si naznanila so v znatni meri vplivala, da je bila udeležba pod opravičljivo gostoto. Vendar je tudi aranžman dopuščal marsikako kritiko. Osebna agitacija in agitacija z zunanostjo še ni vse, čeravno vsekakor ni brez uspeha.

Tema predavanja me je iz posebnih razlogov seveda zanimala. V intervjuu z gospo Gospodinovljevo sem se takoj dotaknil pomanjkljivosti zveze med blgarsko ženo in »novo ženo«. Tekom vratolomne debate sva se končno — gospa ne obvlada debatne slovenščine, kar je pa razumljivo — znašla na divergenci: 1. da naj sloni novodobna ženska moralnost in intencionalnost na religioznosti in da je religioznost apriorno vpoštevane in sklon pred gonilnim bitjem vesoljne energije; to je bila teza gospe;

2. moja teza pa je zamikala i gornji fundament novega ženstva i gornjo definicijo fundamenta.

Upam, da bom imel v kratkem priložnost, o tem razpravljati. Za danes bo gotovo interesantno ugotoviti, da se gospa tekom predavanja sploh ni dotaknila obljubljenih tez.

Gospa Gospodinovljeva, ki je osebno in po zunanosti zelo kultivirana mlada predstavnica novega ženstva, rasne lepote, ima tudi izredno sočen in za zamolčost blgarsčine izjemno razločen glas. Čitala je koncept — postranska stvar, čegav — z vneto in s prijetnimi blgarizmi. Koncept sam me je odkritosrčno razočaral. Domača naloga je bila to, naloga iz vsesplošnih, nacionalno in patriotsko barvanih trditvev, stremeča proti koncu v konvencionalno neresnico, da bo na zemlji mir, če bo žena miroljubna. In zato se nisem čudil, da subjektivno krepko izvedeni zaključek à la Berta von Suttner ni našel zaslužnega odmeva; idol nove žene v transparentu gospoda Brianda in krilu je učinkoval celo z rahlo komičnostjo. — Gospa predavateljica je žela živahno pohvaliti, ki je pa veljala bolj njenemu osebnemu in mladostnemu pogumu, nego povedanemu in poslušnemu.

Več sreče in objektivnega uspeha je pospravil gospod Gospodinov.

Zapel nam je dvanaest vzorcev blgarske narodne pesmi, ki združuje v sebi slovenski, alpski ritem in dur z epsko naracijo srpske in hrvaške pesmi. Gospod Gospodinov je, to je pač treba priznati, prijetno presenetil tudi vsakega lajka z močnim in lepo tembriranim baritonom; nastopil pa je žal preveč artistično, nekonzertno. Skušal je očividno z gestami in igranjem olajšati razumevanje vsebine petja, pa bi se to lepše in igranje dalo doseči, če bi se pred vsako pevsko točko dotična pesem deklamirala. Blgarsčina — posebno v pesmih, v katerih se spolnik običajno ne rabi — je za slovensko uho zelo razumljiva, bolj morda, nego klasična srbsčina.

dolge razgovore, najprej z Detinanom, katerega stanovanje je preiskal do najmanjšega koticika, nato s Suzano Gerbois, kateri je brzojavil in jo izprašal o svetlolasi dami in končno s sestro Avgusto, ki se je po umoru barona d' Hautrec umaknila nazaj v samostan usmiljenk.

Med vsakim obisom je čakal Wilson v predsobi in ko se je Holmes poslovil od obiskovalca, ga je vedno vprašal: »Zadovoljen?«

»Zelo sem zadovoljen«, se je glasilo stalni odgovor.

»Vedel sem, da sva na pravi poti. Pojdiva dalje!«

Mnogo sta prehodila. Preiskala sta hiši, ki sta stali v bližini hotela v ulici Henri-Martin, nato sta šla v Rue Clapeyron in medtem, ko je Holmes natančno opazoval pročelje hiše številka 25, je rekel:

»Jasno je, da obstoja tajna zveza med vsemi temi hišami . . . Cesar pa jaz ne razumem, to je, da . . .«

V svojem srcu je pričel Wilson prvič dvomiti v vsevednost svojega ženjalnega sotrudnika in mojstra. Zakaj je toliko govoril in tako malo plačal?

»Zakaj?« je vzkliknil Holmes, ki je uganil Wilsonove tajne misli. »Ker se mora pri Lupinu le ugibati in ker mora človek pri njemu iskati dejstva v svojih možganih namesto v sledovih. Toda to še ni vse. Treba je tudi

Od večera smo šli z obžalovanjem, da se ni posrečil, kakor bi se lahko. I. Š.

Boj za stanovanjsko zaščito.

Kakor poročajo iz Beograda, je ministrski svet odklonil predlog ministra Radovića in bivšega ministra dr. Gosarja in je določil poseben odbor, ki naj sestavi načrt novega stanovanjskega zakona. Osnutek, ki ga je sestavil ta odbor se razlikuje od dosedanjih stanovanjskih zakonov v glavnem v tem, da se ne ozira na stanovanjske najemnike, marveč na obseg stanovanj. Zaščita stanovanjskih najemnikov se omeji na minimum. Iz zaščite se izločijo vsa stanovanja, ki obsegajo več kakor 3 sobe. Stanovanjske zaščite nadalje ne bodo več uživale: 1. stanovanja 3 sob, če ima rodbina dotičnega najemnika manj kakor 4 člane; 2. stanovanja 2 sob, če ima dotični najemnik manj nego 3 rodbinske člane; 3. stanovanja samec, ako imajo več kakor eno sobo. Najemnina se maksimirala s 13-kratno predvorno najemnino (kar daleč presega zlato pariteto). — Glede nehygieničnih stanovanj osnutek sploh ničesar ne predvideva. Najemniki trisobnih stanovanj, ki ne uživajo več zaščite in so jim stanovanja že odpovedana, se morajo izseliti do 1. junija, vsi ostali, ki se niso pogodili s hišnim lastnikom glede najemnine po 1. maju, pa do 1. julija. V vseh sporih pa odloča sodišče I. stopnje, v Sloveniji okrajna sodišča, pritožbe pa rešujejo okrajna sodišča. Ta zakon bi veljal do 1. maja 1929.

Drobne politične novice.

Zunanji ministar dr. Voja Marinković se vrne jutri v Beograd in prevzame v sredo svoje posle. Po beograjskih poročilih se bode bavil naprej s pogajanjmi z Grčijo radi sopolrabe solunske luke in železnice Gjevgeleja—Solun, potem pa se bodo pričela pogajanja z Italijo.

Nov napad makedonstvojuščih. V Prilepu so poskusili makedonstvojušči napad na okrajnega glavarja in še jednega uradnika, ki pa se ni posrečil.

Sedaj

vidim, ko sem enkrat kupil, da je veletrgovina R. Stermecki, Celje, najboljši vir za nakup sukna, kamgarna za moške obleke, volne, svile, cefirja in delena za ženske obleke, platna, oksforda, modrotiska, cvilha ter sploh vse manufakture, ker je vse prvovrstne kakovosti iz najboljših svetovnih tovarn in mnogo nižja cena, kakor povsod drugod. Oglejte si izložbo in zalogo veletrgovine R. Stermecki, Celje.

preiskusiti, če ta dejstva soglašajo z razmerami.

»Da, ali vendar, tajni prehodi in hodniki . . .?«

»No, da, in? Tudi če bi vedel, kje se ti prehodi nahajajo, tudi, če bi te podzemské hodnike poznal, če bi sam že šel po poti, po kateri je Lupin prišel k Detinanu in odšel od njega, ali po onem, po katerem je svetlolasa dama zbežala po umoru, kaj bi mi bilo s tem pomagano? Ali bi mi to dalo v roke orožje, s katerim bi ga lahko napadel?«

»Vedno ga samo »napadava!« je vzkliknil Wilson.

Komaj je te besede izrekel, že se je opotekel nazaj. Pred noge mu je padel težek žakelj, napolnjen do polovice s peskom, ki bi ga bil lahko težko ranil.

Holmes je pogledal navzgor. Zidarji so delali na odru, ki je bil pritrjen na balkonu petega nadstropja.

»No, srečo imava!« je vzkliknil. »Če bi bila le za korak naprej, bi nama ta butec vrgel vrečo ravno na glavo. Človek bi skoro mislil da . . .«

Nenadoma je umolknil, skočil v hišo, pohitel v peto nadstropje, vdrl na veliko presenečenje sluge v stanovanje in zdirjal na balkon. Nikogar več ni bilo.

»Delavci, ki so tu delali . . .?« je vprašal slugo.

(Dalje prih.)

Shod g. Vukičevića v Velikem Bečkereku. Včeraj se je vršil v Velikem Bečkereku shod tkzv. vladnih radikalov, ki so se ga udeležili trije ministri (predsednik Vukičević, poštni Kujundžić in poljedelski Stanković) in dva ducata radikalnih poslancev. Shod je bil v prvi vrsti naperjen proti nezadovolježem v radikalni stranki, posebno proti dr. Ninčeviću in Boži Maksimoviću. V resoluciji se zatrjuje, da vlada ne dela nikake protinarodne politike v Vojvodini in da smatra Vojvodino za nerazdeljiv del »Velike Srbije«. Časopisna poročila pravijo, da se je shoda udeležilo več tisoč ljudi, a da ni bilo nobenega pravega navdušenja.

Pri občinskih volitvah v Št. Jerneju na Dolenjskem so zmagali naprednjaki pod vodstvom SKS s 475 glasovi proti klerikalcem, ki so dobili samo 448 glasov. Doslej je bila občina klerikalna. Sadovi koalicije se torej že vidijo.

Proti podaljšanju stanovanjskega zakona so imeli včeraj beograjski hišni posestniki velik shod, na katerem so izjavljali, da se smatrajo odvezane vseh dolžnosti do države, če bo še nadalje omejevala svobodno razpolaganje s hišno lastnino.

Skandali v zagrebški zalogi šolskih knjig. »Narodni Val« poroča, da je vlada iz premoženja te zaloge skupno uporabila nad 9 milijonov dinarjev za razne nagrade, podpore, darila itd., ki nimajo z namenom naklade nikake zveze.

Italijanska mornarica ima v mesecu juniju velike manevre na Jadranskem morju. Po manevrih poseti jeden del italijanske mornarice Albanijo in grške luke.

Za volitve v nemški parlament je bilo doslej vroženih 9.000 kandidatskih list, torej enkrat toliko kot pri zadnjih volitvah 1. 1925.

Tudi v Bitolji pride za velikega župana polkovnik in bivši naš vojni ataše v Tirani Tasa Dinić.

Mestno gledališče.

Sobota, dne 28. aprila ob 8. uri zvečer: »Dogodivščine vrlega vojaka Švejka v sveovni vojni.« Premijera.

Nedelja, dne 29. aprila ob 4. uri popoldne: »Dogodivščine vrlega vojaka Švejka v svetovni vojni.« Repriza.

V soboto, dne 28. ho v mestnem gledališču premijera »Švejka«, ki bo za Celje senzacija prvega reda. Toliko smeja že gotovo dolgo ni bilo v našem gledališču kot ga bo pri tej predstavi. Opozarjamo cenj. občinstvo, da si preskrbi vstopnice v predprodaji, ker bo na dan predstave gotovo velik naval. Naslovno vlogo igra g. ravn. V. Bratina, ki vodi obenem režijo, ostale vloge so v rokah gg. Beleta, Gadišnika, Perca, Pfeiferja, Marolta, Sadarja, Videtića, Žabkarja in dr. ter gđc. Kavčičeve, Krajnčeve, Lovrečeve, Šončeve in Žabkarjeve. Za zunanje ljubitelje gledališča bo v nedeljo popoldne ob štirih repriza. Vstopnice se lahko rezervirajo po dopisnici pri gledališkem blagajniku g. Hubertu v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Celjske vesti.

c Pozdrav praškega župana g. dr. Baze in praških občinskih odbornikov v Celju. V sredo, dne 25. t. m. se vrača preko Celja odposlanstvo mesta Prage z brzovlakom ob 13. uri 49 minut v domovino. Odposlanstvo s praškim županom g. dr. Baxom na čelu je obiskalo, kakor znano, Beograd, Zagreb in obišče tudi Ljubljano. Brate Čehe pozdravi v Celju občinski svet in vabi mestni župan vse prebivalstvo, društva in korporacije, da temu pozdravu prisostvujejo. Pozdrav dragih slovanskih gostov bo mogoč žalibože trajati le kratko časa, zato bi naj bilo naše narodno občinstvo točno.

c Odičen go-t Te dni se je mudil v Sloveniji g. dr. Velja Stoiković, načelnik zadružnega oddelka v poljedeljskem ministrstvu. Študiral je ureditev in vodstvo kmetijskih produktivnih združ. Med drugimi si je ogledal v Celju Prvo južnoštarijsko vinarsko združo, potem žalsko Hmeljarno, ki je danes po svoji ogromni zgradbi in po obsegu svojega poslovanja gotovo največja produktivna združga v naši dr-

žavi. Ogledu Hmeljarne so prisostvovali gg. Roblek, Petriček in Senica, ki so g. dr. Stojkoviću obrazložili ustroj in poslovanje Hmeljarne. Obenem so mu potolmačili tudi želje savinjskih hmeljarjev radi signiranja hmelja in dr. V Mariboru si je ogledal g. dr. Stojković istotako več zadrug in je imel konferenco z zastopniki vinskih zadrug. Ob tej priliki je priporočal, naj bi slovensko vinarsko združništvo sistematično razširjevalo svoje notranje tržišče tudi proti jugu, ker je težko pričakovati, da bi se pri bližnjih pogajanjih z Avstrijsko republiko dosegle večje carinske ugodnosti za uvoz našega vina v Avstrijo.

c Društvo stanovanjskih najemnikov je skicalo v soboto javno zborovanje najemnikov, ki se je vršilo v mali dvorani Celjskega doma in je bilo prav dobro obiskano. Predsedoval jo predsednik društva stanovanjskih najemnikov g. občinski svetnik Komavli, ki je uvodoma opisal obupen položaj mnogih najemnikov s 1. majem, posebno onih, ki jim preti deložacija. Zborovanja se je udeležil nar. posl. Petejan; posl. dr. Pivko je v Beogradu in je svojo odsotnost opravičil, celjskega poslanca dr. Hodžarja pa ni bilo blizu niti se je opravičil, kar seveda ni napravilo dobrega vtisa. Prvi je govoril predsednik ljubljanskega društva najemnikov g. Vencajz, ki je opisoval dosedanje boje društva za zaščito najemnikov, za njim pa nar. posl. g. Petejan o svojem stanovanjskem predlogu (ki smo ga svoječasno tudi v »Novi Dobi« priobčili). Na predlog predsednika g. Komavlija je bila na to sprejeta rezolucija z zahtevami najemnikov z dostavkom, da naj tudi oblastni odbor upošteva težko stanje najemnikov v hiši g. Rebeka na Mariborski cesti in jih naj ne meče na cesto. G. Komavli je na to tudi konstatiral, da je na občinski seji, ki se je vršila prejšnji dan, glasovala opozicija, to je SDS in socialisti, za nadaljevanje stanovanjske zaščite. Videlo se je, da imajo celjski najemniki o stanovanjskem vprašanju pod pritiskom razmer docela drugo mnenje ko celjski podžupan g. dr. Ogrizek.

c Dan obrtnega naraščaja v Celju. Za veliko vajeniško razstavo, ki jo priredi naše agilno obrtno društvo na Binkoštno nedeljo in pondeljek, se je oglasilo doslej 210 razstavljalcev z nad 300 predmeti. Kljub temu pa še društvo pogreša nekatere stroke in celo dobro znane obrtnike, ki do danes niso prijavili svojih vajencev. Naša javnost sicer nima pravega smisla za vajeniško vprašanje, zato bi pa moral dobro vedeti vsak obrtnik, da je zdrav in dober razvoj naše obrti v največji meri odvisen od strokovno izvežbane naraščaja. Zato nadaljujte s prijavami!

c Strankarstvo v ljubljanski Trgovsko-obrtni zbornici. G. Jakob Zdravec, paromlinar v Središču, je dobro znan tudi v tukajšnjih obrtniških krogih kot izvrsten organizator obrtništva. V Središču je ustanovil največ z osebnimi denarnimi žrtvami obrtno-nadaljevalno šolo, ki je jako dobro uspevala. Bil je član uprave te šole in sicer kot zaupnik Trgovsko-obrtnice v upravi nadomestila z nekim, drugače nepoznanim in strokovno gotovo manj podkovanim klerikalnim obrtnikom. Vidi se, da ne gre tu za stvar, temveč za politiko. Ako bodo naše gospodarstvene korporacije na klerikalni komando tako ravnale z zaslužnimi in gotovo nesebično delujočimi gospodarskimi delavci, bomo nazadovale mesto napredovali. Taka strankarska zagriženost gre preko vseh mej.

c Opozorilo občinstvu! Ugotovilo se je, da razni prodajalci slik Nj. Vel. kralja zlorablajo zadevna uverenja ministrstva prosvete. Občinstvo se opozarja, da zahteva pri takih nabiralnih akcijah dovoljenja oblasti na vpogled in se na ta način točno informira o ciljih in dopustnosti nabitranja. Sleherno nerednost ali pa vsiljivost, zlasti grožnje prodajalca napram stranki, naj vsakdo takoj prijavi na najbližji policijski stražnici ozioroma orožniški postaji.

c »Savez hrvatskih obrtnika« v Zagrebu obhaja v nedeljo, dne 6. majnika na slovesen način svojo 20-letnico in prosi tudi slovenske tovariše, da se slovesnosti udeležijo. Informacije pri obrtnih društvih.

c **Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo** ima svojo redno letno skupščino v nedeljo dne 6. maja 1928 v celjskem Narodnem domu. Društvo je zaprosilo za polovično vožnjo; ko pride dovoljenje, ga bode v časopisju javilo.

c **Počasnejša vožnja avtomobilistov v Celju.** Vsi vemo in priznavamo, da bi ne imelo smisla zavirati promet z avtomobili. Ali nekaj obzirnosti morajo imati napram publiki tudi avtomobilisti. Nagla vožnja po mestu ugrožuje varnost pasantov, osobito ob dneh večjega prometa — in obenem provzročaja še več prahu kakor ga že vsled štedenja pri škropljenju že itak imamo. Potrebno bi bilo, da se policijsko določi brzina, s katero smejo avtomobilisti voziti po mestu in da se potem tudi to brzino primerno razglasi in kontrolira. Na Ljubljanski cesti v bližini «zamorca», na Kralja Petra cesti, pred pošto in na Krekovem trgu pa bi morala itak policija stalno kontrolirati promet.

c **Naši pevski zbori na turnejah.** Ljubljanska «Glasbena Matica» se je vozila v petek opoldne mimo Celja na Češko, kjer je že v soboto zvečer pela v Budjeovicah, včeraj pa v Plzinju. Koncerta sta bila dobro obiskana in sta tudi umetniško sijajno uspela. — Beograjsko pevsko društvo «Obilic» je v petek koncertiralo z zelo močnim zborom 120 pevcov in pevk v Mariboru in je šlo na to gostovat na Dunaj. — Mariborska «Glasbena Matica» pojde s 64 pevci v Švico, kjer bo koncertirala 2. maja v Baslu, 4. maja v Zürichu, 5. maja v Luzernu in potem še 7. maja na Tirolskem v Inomostu. Pela bo jugoslovanske narodne pesmi. Pevke nastopijo v slikovitih naših narodnih nošah. Pesmi se bodo prednašale z nemškimi tekstom v prevodu g. dr. Karla Kodermana.

c **Prve ujme v letošnjem letu.** V nekaterih krajih vojniške in šentjurske okolice so v noči od sobote na nedeljo pozebli orehi in črešnje.

c **Inozemski nameščenci.** Minister za socialno politiko Radović je predložil ministrskemu svetu nov statut, po katerem bode nameščanje inozemskih uslužbencev popolnoma oproščeno vsakega nadzorstva. Tudi s tem zvezane takse bodo znižane za 50 odstotkov. Kdo je to izposloval in kam taka naredba praktično meri, kaže to, da so predlog takoj zabilježili vsi večji avstrijski listi. **Opozorjamo na to naše skupščinske poslance.**

c **Umrla je** v Celju na Cankarjevi ulici zasebnica Roza Aistrich v 64. letu starosti.

c **Atletik SK Celje : SK Amater Trbovlje 6 : 3.** V nedeljo, dne 22. t. m. ob 15.30 se je vršila na igrišču pri »Skalni kleti« v Celju med Atletik SK Celje in SK Amaterjem iz Trbovlj nogometna tekma za prvenstvo v celjskem okrožju. Prvak za to okrožje je postal SK Atletik, ki je zmagal v razmerju 6 : 3 (4 : 0). Obe moštvi sta igrali disciplinirano. Tekmo je sodil g. Wagner zadovoljivo. V nedeljo, dne 29. t. m. se vrši v Celju med mariborskim prvacom I. S. S. K. Mariborom in celjskim prvacom Atletiki semifinálna tekma za prvenstvo Slovenije.

c **Snaženje uradnih prostorov.** Vsled snaženja uradnih prostorov mestnega magistrata bo mestni urad v **ponedeljek, dne 7. majnika t. l. popoldne in torek, dne 8. majnika t. l. cel dan zaprt.** Stranke, ki so povabljene za 7. maja t. l. popoldne in za 8. maja t. l. k mestnemu magistratu, se naj zglasijo v sredo, dne 9. majnika t. l. ob navadnih uradnih urah.

c **Iz Dramelj.** Danes, v nedeljo popoldne, se je vršil v gostilni Zdolšek občni zbor krajevnih organizacij SDS, na katerem je poročal o političnem položaju okrožni tajnik iz Celja. Za predsednika je bil izvoljen g. Miha Arzenšek, posestnik v Razboru, za tajnika pa g. Anton Zdolšek, trgovec v Dramljah.

c **Iz Šmartnega ob Paki.** Krajevna organizacija SDS v Šmartnem je imela v nedeljo popoldne redni letni občni zbor. Po poročilu odposlanca okrožne organizacije v Celju je bil izvoljen odbor pod predsedstvom gosp. Josipa Kolenca, kamnoseškega mojstra v Gorenjem. Naša organizacija je trdna in agilna.

c **Umrla sta** v celjski bolnišnici 20. aprila občinski revež Tomaž Kresnik iz Griž in 23. aprila 59-letni posestnik Janez Kos iz Rečice ob Savinji.

c **Pevski zbor »Wiener Sängerknaben« v Celju.** Sloviti dunajski cerkveni zbor »Wiener Sängerknaben« pod vodstvom g. prof. Müllerja je priredil v nedeljo, dne 22. t. m. ob 18. uri zelo dobro uspel cerkven koncert v Marijini cerkvi. Marijina cerkev je bila nabito polna poslušalcev. Zbor priredi drevi koncert v Mestnem kinu. Želeli bi, da bi naši Celjani obiskovali v istem številu tudi slovenske koncertne prireditve.

c **Kdo je lastnik?** V soboto, dne 21. t. m. so aretirali v Celju nekega Franja Čuša iz Ptuja, ker je prodajal popolnoma novo moško sukunjo sumljivega izvora. Čuša so šele 12. t. m. odgonskim potom odpremili iz Maribora v Ptuj. Ker je verjetno, da je sukunja ukradena, naj se lastnik zglesi na ukrajnjem policijskem uradu.

c **Izgube in najdbe.** Izgubljeno: 200 dinarjev gotovine in zlata zapestnica, vredna 400 Din. Najdeno: obesek iz rumene kovine in črn damski dežnik.

c **Pozor trgovci!** Gremij trgovcev Celje opozarja vse svoje člane, da je stopil **uslužbenki davek** dne 1. aprila t. l. v veljavo. Temu davku so podvrženi ponavljajoči se dohodki in dohodki, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj, katere izplačujejo službodajalci svojim uslužbencem. Izplačevalci morajo davek sami izračunati ter izplačani znesek kakor tudi davek vpisati takoj pri izplačilu v **knjižico službeničkega poreza.** Premera davka se izvrši na podlagi že izdelanih lestvic. V podlago za odmero davka spadajo prejemki v gotovini in v naravi (hrana, stanovanje itd.). Davek je plačati skrajno do 15. naslednjega meseca pri davčnem uradu s predpisanim seznamom. Priporočljivo bi bilo, seznam napraviti v dveh izvodih, eden se odda, eden s potrdilom plačila pa vrne plačniku. — Davčne knjižice izdaja mestni magistrat in občinski urad stanovališča. Vsi uslužbenci, tudi hišno služabništvo, si morajo preskrbeti zdaj takoj, potem pa v začetku vsakega leta davčno knjižico. Uslužbenec, ki ima otroke pod 18. leti, mora njih starost verodostojno s krstnim listom ali rodbinsko polo dokazati. Radi olajšanja dela bi bilo dobro, da si službodajalci naenkrat dajo izstaviti davčne knjižice za vse uslužbence. Vsako netočno izpolnjevanje predpisov o tem davku se kaznuje. Priporočamo, da si kupijo naš člani knjižico »Uslužbenki davek s pravilnikom, komentarjem in tabelami, izdane od fin. svet. Mose-ticha ter tiskovine za sezname v knji-garni Goričar & Leskovšek.

g **Vinjete VIII. Ljubljanskega vele-sejma.** Gospod minister pošte in telegrafa je dovolil, da se smejo nalepljati na vse pisemske pošne pošiljke vinjete kot reklama za to prireditve. Vinjete so zelo okusne v raznovrstni izpeljavi. Uprava velesejma jih tvrdkam dostavi brezplačno ter jih naproša, da se pridno poslužujejo teh vinjet.

Sokolstvo.

Na glavni skupščini »Jugoslov. sokol. saveza«

je bilo sprejetih veliko predlogov, od katerih je omeniti sledeče:

1. JSS razpiše natečaj za tekst in harmonizacijo posebne enotne sokolske himne.

2. Od ministrstva za prosveto se zahteva, da oskrbi izdajo edinstvenega učbenika naše nacionalne zgodovine za vse osnovne, srednje in strokovne šole v kraljevini v cilju ustvariti enotno vzgojo celokupne omladine v duhu popolnega narodnega edinstva, temelječega na zgodovinskih činjenicah.

3. JSS stopi kolektivno v članstvo Narodne Odbrane.

4. Ob priliki desetletnega obstoja JSS se izda almanah, ki naj vsebuje statistično dosedanje rezultate sokolskega dela.

5. Določa se v letu eden dan kot dan za protialkoholno propagando. Na ta dan naj članstvo ne okusi alkohola in naj da svoj prispevek za sokolsko propagando v neosvojenih krajih.

6. Ustvari se v JSS fond za posmrtno pomoč članstva.

Starešinstvo mostarske sokolske župe je poslalo JSS seznam darovalcev in darov, nabranih dosedaj v sokolskih

vrstah. Nabralo se je že 109.656 Din. Kakor razvidimo iz tega seznama, spada celjska sokolska župa med one župe, ki so največ prispevale za glado-joče v Hercegovini in Črni gori.

Olimpijada v Amsterdamu. Poleg čehoslovaških in jugoslovanskih Sokolov se udeleži olimpijade v Amsterdamu tudi poljsko Sokolstvo z vrsto članic in članov, tako, da bo Slovanska sokolska zveza častno zastopana na svetovnem forumu.

Sokolskih kinematografov je v Čehoslovaški 550 in je sokolski biografski savez mnogo jačji od saveza privatnih kino-lastnikov ter ima znaten vpliv na razvoj kinematografije v republiki.

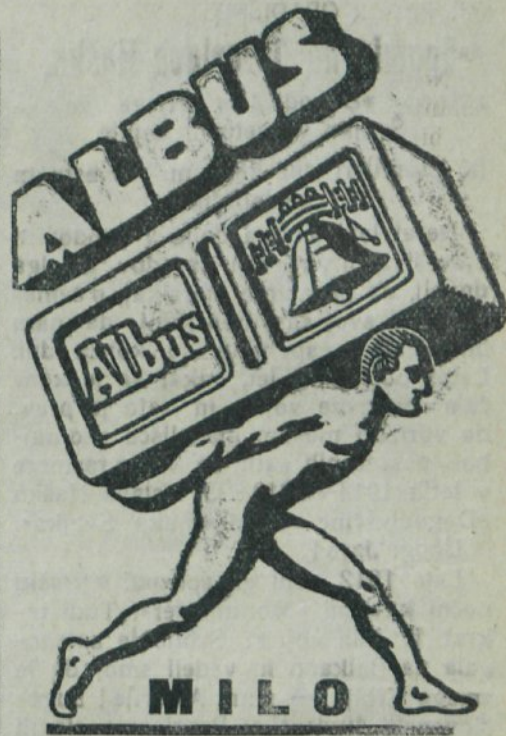
Sokolski moški naraščaj Celjskoga Sokola se marljivo pripravlja na župno naraščajsko tekmo, ki se vrši letos poleti. Dne 14. aprila t. l. se je vršila v telovadnici kot predpriprava pregledna tekma moških naraščajnikov. Tekmo je vodil br. načelnik Poljšak, sodniki so bili: br. Jerin, dr. Dolničar in Prelog. Vršila se je tekma v višjem in nižjem oddelku in to v skoku na daljino, višino, v teku na 100 jardov in na kozi. V višjem oddelku se je udeležilo tekme 10, v nižjem pa 24 naraščajnikov. V prvem so dosegli najboljše uspehe: 1. Dušan Rajič, skok v višino 155 cm, v daljino 538, tek v 11 sekundah, dosegel 76½ točke. 2. Robert Kladnik, 145 cm, 494 cm, 11 tri petine sek., dosegel 73½ točke. 3. Ivan Marek, 140 cm, 504 cm, 10 dve petini sek., dosegel 73 točk. V nižjem oddelku: 1. Igor Omerzu, 135 cm, 464 cm, 12 in eno petino sek., dosegel 87 in pol točke. 2. Favst Križmanič, 110 cm, 450 cm, 12 sek., dosegel 87 točk. 3. Martin Mastnak, 125 cm, 460 centimetrov, 11 štiri petine sek., dosegel 85 in pol točke. Uspehi so tudi glede ostalih prav zadovoljivi. Po plemeniti in bratski tekmi korakamo naprej, bodočnost mora biti naša.

Sokolski zlet v Skoplju. Tudi zveza lužiskosrpskih sokolov je v principu sklenila, da pošlje v Skoplje posebno delegacijo. Na ta način bodo v Skoplju navzoči sokoli od vseh slovanskih narodov.

*
c **Sokolska župa v Celju** objavlja, da izkazuje nabiralna akcija za glado-joče mostarske župe 7.960.— Din. Župi sami so prispevali posamezniki 2.420.— Din. celjsko sokolsko društvo je nabralo 4.060.— Din, zunanja društva so prispevala 1.520.— Din. Prispevali so: 1.500 Din Celjska posojilnica; po 500 Din vl. svetnik Emilijan Lilek in Ljubljanska kreditna banka; po 300 Din Cinkarna v Celju; po 250 dinarjev Sokolsko društvo Celje, župa Celje in Južnoštajerska hranilnica; po 200 Din tvrdka Brauns in Peter Majdič; po 110 Din dr. Milko Hrašovec; po 100 Din notar Drukar, mag. pharm. Tončič, ravn. Smertnik, Hö-nigmann, Zamparutti Roza, Tovarna za podpetnike, inž. Drolz; po 60 Din Domenika Zamparutti; po 50 Din ravnatelj Gruden, Jos. Kramar, Ana Plešivčnik, Hlavač, Sirec, Goričar in Leskovšek, dr. Kalan, ravn. Kralj, Filip Vrtovec, dr. Laznik, mag. pharm. Posavec, Stermecki, D. Rakusch, dr. Božič, dr. Goričan, Mislej, Kolenc in drug, A. Glück, Javno skladišče; po 30 Din A. Lečnik, Jusek, Loibner, Ravnikar, Plavec, Ivanka Tavčer, Almos-lechner, Junger, Weren, Hofbauer, Dobovičnik, Franjo Kalan in 2 neimenovana; po 20 Din R. Sevnik, Ana Zupančič, Vera Levstik, Zofka Debelak, dr. Orožen, F. Stegu, Lojza Jerin; po 10 Din Jug Franjo, Kirbisch, Zadravec M. in 2 neimenovana. Izmed zunanjih župnih društev: Sokol Laško 450 Din, Hrastnik 300 Din, Gornji-grad 268 Din, Št. Jurij ob J. ž., Vojnik, Radeče in Rimske Toplice po 100 dinarjev, Petrovče 62 Din. — Vsem naša najiskrenejša zahvala!

Raznotero.

r **Posledice potresa v Plovidvu.** Beograjski listi opisujejo strašne posledice potresa v Plovidvu. Več delov mesta je popolnoma porušenih. Posebno sta trpela katoliški in armenski del mesta v okolici kolodvora in pa industrijske stavbe. Mesto izgleda kakor da bi bilo obstreljevano. Povsod so obvezovališča, hrana in kruh se pripravljata v vojnih kuhinjah. Prebivalstvo premočuje na prostem. Še huje je

po okoliških vaseh, ki so porušene do tal; kmetje so zbežali in vzeli živino seboj. Škoda je ogromna.

Kino.

Mestni kino. V ponedeljek 23. aprila zaradi koncerta **zaprto.** — **Torek 24., sreda 25. in četrtek 26. aprila:** »*Sedem hčerk gospe Gjurovič*«. Briljantna veseligrva v 6 dejanjih po slovitom romanu Franca Herzege. V glavnih vlogah Willy Fritsch, Werner Fuetterer, Betty Balfour, Iva Vanja in Lydia Potehina. Ufa-film. Berlin. Senzacija evropskih kinematografov! — **Prednaznanilo:** »*Strah na Sokolskem gradu*« (Harry Piel), »*Majske sanje*« — in »*Sv. Frančišek Asiški*«.

Kino Gaberje. Ponedeljek 23., torek 24. in sreda 25. aprila: »*Cowboy v cirkusu*«. Velika filmska senzacija. V glavni vlogi Buck Jones, Levi, sloni, razne atrakcije in akrobatski triki. — **Od četrta 26. aprila dalje:** »*Harrold Lloyd — zmagovalec*«. (»Sportni student«). Salve smeha!

Strahote poleta nemških letalcev v Ameriko.

Irski major Fitzmaurice, ki se je pridružil nemškima letalcema Koehlu in Huenfeldtu pri poletu čez Ocean, je dal dopisniku »New York Times« podrobnosti o poletu. Pravil je, da je avijon »Bremen« imel že pri startu za polet težkoče, ker je moral vsled neugodnega vetra teči dolgo časa po zemlji, predno se je mogel dvigniti z vso svojo brzino. Pri zaletu se je naenkrat pojavila pred aparatom čreda ovac in tekla proti njemu. Zdelo se je, da je katastrofa neizbežna. Na vso srečo pa je Koehlu uspelo, da je v zadnjem trenutku dvignil toliko »Bremen« nad zemljo, da so preleteli ovce. Prvi del potovanja nad morjem je bilo ugodno vreme, stroj je tekel izvrstno in razun sporadičnih megel in nekoliko snežnih viharjev ni bilo posebnih poteškoč. Tu in tam so bile nevihte. Ko je bilo letalo blizu Nove Fundlandije, so videli letalci pred seboj ogromen meglen zid. Prišli so v veliko temo, ki je bila tem hujša, ker je odredkal kompas. Začel je sneg in dež z viharjem. Letalci so se spustili nižje in opazili z višine 50 čevljev pod seboj dve razburkano morje. Ker se je kvaril tudi aparat za dovajanje olja in ni bilo orientacije, so se spustili letalci naprej na slepo srečo, čuteč, da so blizu smrti. Ko so se dvignili visoko 6.000 čevljev, so prišli v oster mrz in snežni viharje. Letalce je mučil mrz in utrujenost. Spustili so se nižje in se pričeli v temi orientirati z raketami. Opazili so, da lete nad obraščeno goro, dalje naprej pa so videli pod seboj gole, zasnežene kraje. Letalci so mislili, da so nad Groenlandom. Kako so se ustrašili, ko so pri tem opazili, da imajo samo še za tri ure bencina, je težko opisati. Po dnevni vožnji nad zemljo so opazili neko zamrznjeno jezero, na to morje in mal otek s svetilnikom, blizu katerega so pristali. Pri tem se je aparat močno pokvaril. Stražarji s svetilnika na otočju so na to pritekli in vzeli letalce na stanovanje. Fitzmaurice sodi, da so se v teh divjih in neobljudenih krajih Severne Amerike ponesrečili vsi dosedanj evropski letalci preko Oceana.

MR. FEDOR GRADIŠNIK:

Spomin na Jaroslava Haška,

avtorja »Dogodivščin vrlega vojaka Švejka v svetovni vojni«.

(K premijeri dne 28. t. m. v mestnem gledališču.)

Deset let! Kratka doba v zgodovini človeštva in v razvoju narodov, a dolga dovolj, da pozabimo marsikaj, o čemer smo bili svoj čas prepričani, da nam bo ostalo v spominu do konca dni. Letos poteče 10 let, odkar se je končala svetovna vojna in zato je prav, da vprižori mestno gledališče eno najbolj posrečenih satir na vojne razmere v letih 1914—1918: Jaroslava Haška »Dogodivščine vrlega vojaka Švejka«.

Ubogi Jaro!

Leta 1912. sem ga spoznal v praški nočni kavarni »Montmartre«. Tudi takrat je bila vojna: Srbija je zmagovala na Balkanu in vedeli smo, da je zmaga Srbije — smrt Avstrije! Jugoslovanski študenti v Pragi smo slavili vsako novo zmago srbskega orožja s prekipevajočim mladostnim navdušenjem. Pri Pipanu in pri Fleku, pri Tomašu in v Zlati husi, v Ruski kavarni, v Jokahami, v Žezulki in v brezštevilih nočnih lokalih, povsod smo iskali sorodnih src, ljudi, ki so vriskali in peli, pili in plesali, a obenem krčili pesti in prisegali smrt zatiralki in mačehi. Našli smo jih brez števila: vsa Praga jih je bila polna...

Ni bilo treba govoriti, po pogledih smo jih poznali, po blesku oči, po mrkih potezah v obrazih... Sedli smo za mizo in zapeli... Slovensko, srbsko, hrvaško... Navdušen aplavz, krepko stiskanje rok — in vedeli smo, da mislimo eno...

Ob taki priliki sem spoznal Jaroslava Haška. Bilo je v nočni kavarni »Montmartre«. Odpeli smo pravkar »Što čutiš«, ko me nekdo z vso močjo udari na desno ramo. Skočim kvišku in se ozrem.

«Kaj hočete?»

Dobrodušen, a izpit, zabuhel obraz, male, hudomušno pomežikujoče oči, zibaje svoje čokato telo zdaj sem zdaj tja, držeč me še vedno za ramo — tak je stal pred mano neznanec.

«Kaj hočete od mene?» sem ga vprašal vdrugeč.

»Ne, ne«, je zategnil v praškem žargonu, »ne bojte se! Saj nisem špicelj, ne bom vas aretiral! Tudi jaz sem Jugoslovian... haha... češki Jugoslovian... Grem z vami, če greste z mano... Pa jih naklestimo, da bo veselje... Vse po vrsti, Turke, Bulgare, Italjane, Nemce in Avstrijce... Vse jih pobijemo!...«

Prišel me je objemati, vmes pa je kričal, da me je bilo groza... »Avstrijce, da, te najprej!...« je vpil in vihtel pesti.

Naše omizje je bilo naenkrat pokonci. Pričeli smo ga miriti, pristopili

so še drugi gostje, a neznanec je kričal in razsajal vedno glasneje. Konec je napravila šele damska kapela, ki je pričela svirati neki jako temperamenten komad...

Tedaj je neznanec sedel popolnoma miren k naši mizi, pograbil moj kozarec in ga v dušku izpil,

»Jaz sem Hašek... Jaro Hašek, spisovatelj...«, je dejal nato in se glasno zasmejal.

Tako sem ga spoznal. Odslej sva bila dostikrat skupaj. Bil je takrat reporter pri »Češkem Slovu«. Pisal je v humoristične liste humoreske in črtice. Denarja ni imel nikdar, spal je v nočnih kavarnah, ki so bile čez dan zaprte, stalnega stanovanja sploh ni imel.

Zadnjikrat sem ga videl, ko sem leta 1913. jeseni odhajal iz Prage. Promoviral sem na dekanatu medicinske fakultete češke univerze, ki se je nahajal na Bojišti. Tam v bližini je bila gostilna »U Kalicha«. Po končani proceduri sem stopil tja na vrček piva. Hašek je sedel v točilnici in ko me je zagledal v cilindru, se je široko nasmejala: »Takšnih gostov pa nismo vajeni... Cilindri in avstrijski špiclji — to je dvoje, kar imam rad...« Povedal sem mu, da sem končal študije in da se odpravljam domov.

»Zdaj postaneš filister!« mi je dejal. »Plačaj mi vsaj vrček piva za slovo!« Posedela sva kake pol ure in se poslovila. Takrat sem ga videl zadnjič.

Lani sem v »Arbeiterwille« zapazil, da izhaja v podlistku Haškov roman »Die Abenteuer des braven Soldaten Schweik«. Hašek — čisto sem bil že pozabil nanj. Glej — nemški prevod njegovega romana, to mora biti nekaj posebnega! Začel sem se za stvar zanimati in sem si preskrbel češki original. Da, to je pristen Hašek. In začel se je roman — v gostilni »U Kalicha«, tam, kjer sem Haška videl zadnjikrat.

«Švejka» je danes preveden v vse kulturne jezike in velja za najboljšo satiro na svetovno vojno. Z žgočo satiro in pristnim humorjem nam prikazuje najrazličnejše vojaške in civilne tipe, ki smo jih poznali vsi.

Praški dramatik Maks Brod je z H. Raimannom priredil »Švejka« za oder in v tej dramatizaciji ga igra že nad stokrat Piscatorjevo gledališče v Berlinu s kolosalnim uspehom.

Ubogi Hašek, ki je umrl leta 1923 po zelo burnem življenju, pač ni nikdar mislil, da bo postal tako slaven in da si bodo drugi delali z njegovim delom denar, ki ga on sam ni nikdar imel... Ubogi Jaro!...

PRED VOJNO je pri nas vsaka gospodinja kuhala rženo kavo bodisi samo ali kot pridatek. Danes jo lahko zopet uporabljajo, ker dobi v vsaki trgovini pravo Žika v rdečih zavilkih, ki nudi po izjavi zdravnikov najprimernejši zajutrek za otroke in odrasle.

Najmočnejše negavice

iz preje in D. M. C. flora in lahke letne volnene in svilene obleke (komplet) izdeluje najceneje strojna pletilnica

A. Pongračič,
Celje, Gregorčičeva 3

Hiša

v dobrem stanju, s 3 sobami in kuhinjo in vrt s 5 sadnimi drevesi in velika drvarnica, še poceni proda. Trnovlje 135, 30 minut od Celja. Natančnejša pojasnila da Josip Cvelbar, čevljarški mojster, Celje, Ozka ulica 3.

Mirna stranka brez otrok išče za takoj ali s 1. junijem

stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob, kuhinje in pritliklin. 3-1 Naslov v upravi.

Cene fazone znižane za 50%

Damski kostum od Din 200 do 250

Moška obleka od Din 200 do 250

Se priporoča

Ivan Bizjak

Celje, Kralja Petra cesta 16/l.

Spretna

prodajalka

zmožna slovenskega, nemškega in srbskega jezika, se sprejme v trgovini z mešanim blagom J. Schauerl, 3 Dobrna pri Celju. 3

iz vseh rudnikov in najboljših vrste dobavlja in dostavlja najcenejše

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Išče se

stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinje v mestu ali okolici za takoj ali vsaj do 3. 1. maja. Naslov v upravi. 3

Prepričajte se!

Vljudno opozarjam p. n. občinstvo na svojo mesarijo in prodajalno vsakovrstnih mesnih izdelkov po nizkih cenah. Prodajam sveže volovsko meso, prekajene šunke kg po 30 Din in raznovrstne sveže klobase.

33 Oddajam na drobno in na debelo! 36 Specijaliteta blaga zajamčena!

Točim tudi več vrst domačih vin.

Vljudno se priporoča

JOSIP BORENJAK, mesar in klobasičar,

CELJE, Kralja Petra cesta.

Kdor oglašuje, ta napreduje.

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo

in naprava strelovodov.
Pokrivanje streh in zvonikov.

Vodovodne

inštalacije, naprava modernohigijeničnih kopalnih sob, klosetov in zdravstv. naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omejj. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po **6 1/2 %**

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge uad **2.000.000 Din.**

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj pravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

Moderne tiskovine

vseh vrst: knjige, lepake, letake, pisemske glave, kuverte, vabila i. dr. Vam nudi v okusni izvedbi in po zmerni ceni

Zvezna tiskarna v Celju

Cene znatno znižane!

Največja zaloga in samoprodaja za naše najpripravnejših

PUCH koles

12 mesecev garancija. Cena od 600 Din naprej. zavoro. Največja zaloga

A. NEGER, Celje, Gosposka ulica 32.

in koles znamke „WAFFENRAD“

Vsa kolesa s torpedo-prostotekom in povratno stopalno delov koles in šivalnih strojev po najnižjih cenah. Popravila tujih izdelkov strokovnjaško, hitro, dobro in ceno.

Največja reparacijska delavnica.

Vsi stroji so za vezenje pripravni. POUK v vezenju ZASTONI.

